

2017-06-22

1(4)

Filbeskrivning

Karin Hedeklint
Avdelningen för regioner och miljö

Småorter 2010

Filnamn och innehåll

So2010_SR99TM

Filen innehåller:

FID	Automatiskt fält genererat av ArcGIS
Shape*	Automatiskt fält genererat av ArcGIS
AR	Referensår 2010
LANSKOD	2- siffrig kod för län. Avser det län där den arealmässigt största delen av småorten finns.
AREA_HA	Landareal i hektar
BEF	Folkbokförd befolkning i småort den 31 december referensåret
KOMMUNKOD	4 siffrig kod för kommun. Avser den kommun där den arealmässigt största delen av småorten finns.
KOMMUNNAMN	Kommunens namn i klartext
SMAORT	S+4-siffrig småortskod. Unik för varje småort. Samma kod vid varje referensår.
OBJECTID	Unikt id för varje småort och referensår
LANSNAMN	Länets namn i klartext

Småortsgränserna är slutna polygoner för 2 920 småorter och levereras i MapInfo Tab- eller Esri shape-format.

Aktualitet

Småortsavgränsning år 2010.

Definition

En småort definieras kortfattat som samlad bebyggelse med 50-199 invånare. Koncentrerad bebyggelse med mer än 199 invånare klassas som tätorter av SCB. Avståndet mellan byggnader i småorten är normalt inte mer än 150 meter.

Det förekommer småorter med mer än 200 invånare. Dessa borde egentligen klassas som tätorter, men eftersom andelen fritidshus i dem är större än 50 procent uppfyller de inte kraven för tätorter och klassas därmed som småorter. Ingen gräns sätts för hur stor andel fritidshus småorten får innehålla. Småorter tillåts också överlappa SCBs områdesgränser för fritidshusområden.

Filbeskrivning

Karin Hedeklint
Avdelningen för regioner och miljö

Så görs indelningen

Småortsavgränsningar görs av SCB vart femte år. Avgränsningen sker med GIS-teknik och utnyttjande av registerinformation, ortofoton och topografiska kartor. Småortsavgränsningen år 2010 bygger på den avgränsning som gjordes 2005. Vid avgränsningsarbetet har följande register och kartdatabaser använts:

- Digitala gränser för småorter 1990-2005
- Koordinatsatt fastighetsregister 2011-01-01, samkört med registret över totalbefolkningen 2010-12-31. Fastighetsregistret innehåller endast en koordinat per fastighet och en fastighet kan omfatta många byggnader samt många skiften. För att se förändringar användes även fastighetsregister 2006-01-01, samkört med registret över totalbefolkningen 2005-12-31.
- Koordinatsatt byggnadsregister 2011-01-01. För att se förändringar användes även byggnadsregister 2006-01-01.
- Koordinatsatt arbetsställeregister med uppgifter om antal anställda, baserat på SCB:s företagsregister
- Digitala gränser för tätorter 2010, fritidshusområden 2010 och arbetsplatsområden utanför tätort 2010.
- Digital vattenkarta i skala 1:10 000, aktualitet 2011
- WMS-tjänst från Lantmäteriet, ortofoton och topografiska kartor via internet. Används som bakgrundsdata vid avgränsningsarbetet.

Uppdatering av småorternas gränser

Avgränsningen gjordes med GIS-teknik i programmet MapInfo. Utgångspunkt var gränserna från förra avgränsningen (2005), vilka utvidgades där nya byggnader och befolkning hade tillkommit. All gränsjustering gjordes manuellt.

För att kunna följa förändringar har arbetet gjorts enligt i stort sett samma bedömningar som 2005. Den största skillnaden mot arbetet 2005 bestod i det förbättrade bakgrundsmaterialet, i form av kartor och ortofoton via WMS-tjänst, vilka möjliggjorde en kvalitetsförbättring av 2005 och 2010 års gränser. Det är framförallt en utvidgning av gränserna som har gjorts, för att hela byggnader ska få plats inom orten. Vissa justeringar i form av indragningar av gränser har också gjorts, i de fall då gränsen har varit för vid runt bebyggelsen.

2017-06-22

3(4)

Filbeskrivning

Karin Hedeklint
Avdelningen för regioner och miljö

Efter att de nya gränserna har fastställts har småortsbefolkningen beräknats. Då har befolkningen för fastigheter inom tätortsgränsen summerats.

Nya småorter

För att fånga nya småorter gjordes buffertzoner kring befolkade fastigheter utanför tätortsgräns. Områden där befolkningen uppgick till minst 50 invånare blev kandidater till nya småorter. Efter granskning och manuell justering av varje kandidat fastställdes de nya småorterna.

Efter att de nya gränserna fastställts beräknades befolkningen på nytt, genom att befolkningen för fastigheter inom den nya småortsgränsen summerades. Slutresultat blev digitala småortsgränser tillgängliga i GIS-format.

Arealberäkning

I alla tabeller redovisas endast landarealer. Landarealen beräknades som totalareal minus vattenareal. Vid beräkningen av vattenarealer användes en Lantmäteriets fastighetskarta i skala 1:10 000. Alla arealer har beräknats i SWEREF99TM, sfärisk metod.

Kvalitet

Statistiken omfattar Sveriges samtliga småorter, enligt SCBs definition av småorter. Uppgifter om befolkning bygger på RTB, dvs. registret över totalbefolkningen. Det innehåller uppgifter om folkbokförda personer per fastighet. Småortsgränserna är gjorda med en noggrannhet som uppfyller kraven för kartor i skala 1:10 000.

Beteckning på småorter

SCB redovisar inte längre beteckningen (namn) per småort. Anledningen är att endast Lantmäteriets ortnamnsmyndighet har laglig rätt att sätta officiella namn på områden. Deras uppfattning av hur en småort ska definieras skiljer sig åt från SCBs definition. SCB ringar in tät bebyggelse med register som källa, medan ortnamnsmyndigheten även tar hänsyn till bland annat historiska värden för att bedöma en Orts utbredning. Det har därför uppstått en skillnad mellan SCBs beteckningar av småorter och de ortnamn som sätts av Lantmäteriet. I samråd med Lantmäteriet har SCB därför valt att helt ta bort områdenas beteckningar. Istället hänvisas användaren till en numerisk kod som är unik för varje område.

Samanvändbarhet med annan statistik

Resultatet kan jämföras med statistik över SCBs områdesgränser för tätorter och fritidshusområden.

2017-06-22

4(4)

Filbeskrivning

Karin Hedeklint
Avdelningen för regioner och miljö

Mer information

SCB Statistikservice: Tfn 010 479 50 00

E-post: mark.vatten.gis@scb.se

www.scb.se